

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

5. aprill 2011 *

Kohtuasjas C-119/09,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Conseil d'État (Prantsusmaa) 4. märtsi 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. aprillil 2009, menetluses

Société fiduciaire nationale d'expertise comptable

versus

Ministre du Budget, des Comptes publics et de la Fonction publique,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J.-J. Kasel ja D. Šváby, kohtunikud A. Rosas, R. Silva de Lapuerta, U. Lõhmus (ettekandja), M. Safjan ja M. Berger,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtujurist: J. Mazák,
kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 23. märtsi 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Société fiduciaire nationale d'expertise comptable, esindaja: advokaat F. Molinié,
- Prantsusmaa valitsus, esindajad: G. de Bergues ja B. Messmer,
- Küprose valitsus, esindaja: D. Kallí,
- Madalmaade valitsus, esindajad: C. Wissels, M. de Grave ja J. Langer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: I. Rogalski ja C. Vrignon,

olles 18. mai 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, lk 36) artikli 24 tõlgendamist.

- 2 Eelotsusetaotlus esitati Société fiduciaire nationale d'expertise comptable (edaspidi „Société fiduciaire”) ja ministre du Budget, des Comptes publics et de la Fonction publique (eelarve, valitsemissektori arvepidamise ja avaliku teenistuse minister) vahelises kohtuvaidluses kaebuse üle, milles palutakse tühistada 27. septembri 2007. aasta dekreet nr 2007-1387 raamatupidamiskspertide kutse-eetika koodeksi kohta (décret portant code de déontologie des professionnels de l'expertise comptable, *Journal officiel de la République française*, edaspidi „*JORF*”, 28.9.2007, lk 15847), osas, milles see keelab personaalsete pakkumiste tegemise.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

- 3 Direktiivi 2006/123 põhjendused 2, 5 ja 100 on sõnastatud järgmiselt:

„(2) Konkurentsivõimeline teenuste turg on oluline majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus. Praegu takistavad arvukad tõkked

siseturul teenuseosutajatel, eelkõige väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel, laiendada oma tegevust väljapoole oma riigi piire ning kasutada täielikult siseturu eeliseid. See vähendab Euroopa Liidu teenuseosutajate konkurentsivõimet maailmas. Vabaturg, mis sunnib liikmesriike kõrvaldama piirangud piiriüleselt teenuste osutamisel, suurendades samal ajal läbipaistvust ja tarbijatele edastatava teabe hulka, annaks tarbijatele suurema valikuvõimaluse ja paremad teenused madalama hinnaga.

[...]

- (5) Seepärast tuleks kõrvaldada takistused, mis tõkestavad liikmesriikides tegutsevate teenuseosutajate asutamisevabadust ja teenuste vaba liikumist liikmesriikide vahel, ning tagada teenuse kasutajatele ja teenuseosutajatele õiguskindlus, mis on vajalik nende kahe asutamislepingu põhivabaduse praktiliseks teostamiseks. [...]

[...]

- (100) Vaja on kaotada täielikud keelud, mis on seotud reguleeritud kutsealade kaubanduslike teadaannetega, kusjuures ei ole mõeldud keelde, mis puudutavad kaubanduslike teadaannete sisu, vaid pigem keelde, mis üldisel viisil keelavad teatud kutseala puhul ühe või mitme kaubandusliku teadaande vormi kasutamise, näiteks igasugune kuulutamise keeld ühes või mitmes meediakanalis. Kaubanduslike teadaannete sisu ja meetoditega seoses on vaja julgustada kutsetöötajaid [Mõiste „kutsetöötajad” asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „kutseala esindajad.”] koostama tegevusjuhendeid ühenduse tasandil vastavalt ühenduse õigusaktidele.”

- 4 Direktiivi 2006/123 artikli 4 punkt 12 sätestab, et direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

„kaubanduslik teadaanne” – mis tahes teadaanne, mille eesmärk on otseselt või kaudselt edendada kaubanduse, tööstuse või käsitööstusega tegeleva või reguleeritud kutsealal tegutseva äriühingu, organisatsiooni või isiku kaupu, teenuseid või mainet. Kaubanduslikuks teadaandeks ei loeta:

- a) teavet, mis võimaldab otsest juurdepääsu äriühingu, organisatsiooni või isiku tegevusele, sealhulgas eriti domeeninime ja e-posti aadressi;
- b) äriühingu, organisatsiooni või isiku kaupade, teenuste või maine kohta neist sõltumatult kogutud teavet, eriti juhul, kui seda ei tehta rahalise tulu saamise eesmärgil.”

- 5 Direktiivi 2006/123 artikkel 24 „Reguleeritud kutsealade kaubanduslikud teadaanded” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid kõrvaldavad kõik täielikud keelud, mis on seotud reguleeritud kutsealade kaubanduslike teadaannetega.

2. Liikmesriigid tagavad, et reguleeritud kutsealade kaubanduslikud teadaanded on vastavalt ühenduse õigusaktidele kooskõlas kutse-eeskirjadega, mis on eelkõige seotud kutseala sõltumatuse, väärkuse ja terviklikkuse ning samuti ametisaladusega viisil, mis on kooskõlas iga kutseala eripäraga. [Liikmesriigid tagavad, et reguleeritud kutsealade kaubanduslikud teadaanded on kooskõlas ühenduse õigusaktidele vastavate kutse-eeskirjadega, mis tagavad eelkõige kutseala sõltumatuse, väärkuse ja

terviklikkuse ning samuti ametisladuse, arvestades iga kutseala eripära.] Kutse-eeskirjad kaubanduslike teadaannete kohta peavad olema mittediskrimineerivad, põhjendatud olulise avaliku huviga seotud põhjusega ning proportsionaalsed.” [Tsitati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna direktiivi eestikeelne tõlge on ebatäpne.]

- 6 Direktiiv 2006/123 jõustus vastavalt selle artiklitele 44 ja 45 28. detsembril 2006 ja liikmesriigid pidid selle üle võtma hiljemalt 28. detsembriks 2009.

Siseriiklik õigus

- 7 Raamatupidamiskspertide Kogu (Ordre des experts-comptables) asutamist ning raamatupidamisksperti kvalifikatsiooni ja kutseala on reguleeritud 19. septembri 1945. aasta määrusega nr 45-2138 (*JORF*, 21.9.1945, lk 5938). Selle määruse järgi on raamatupidamisksperti põhiülesanne korraldada ning kontrollida äriühingute ja asutuste, kellega ta ei ole töölepingulises suhtes, raamatupidamist. Nimetatud ekspert on pädev kinnitama raamatupidamisaruannete nõuetekohasust ja õigsust ning ta võib osaleda äriühingute ja asutuste loomisel kõigis selle raamatupidamislikes-, majanduslikes- ja finantsaspektides.
- 8 Kuni selle ajani, mil võeti vastu 25. märtsi 2004. aasta määrus nr 2004-279, millega lihtsustati ja kohandati teatavate kutsetegevustega tegelemise tingimusi (ordonnance portant simplification et adaptation des conditions d'exercice de certaines activités professionnelles, *JORF*, 27.3.2004, lk 5888), oli raamatupidamisksperti kutseala esindajatele oma tegevuse mis tahes reklaamimine keelatud. 30. mai 1997. aasta dekreet nr 97-586, Raamatupidamiskspertide Kogu juhtorganite toimimise kohta (décret relatif au fonctionnement des instances ordinales des experts-comptables, *JORF*, 31.5.1997, lk 8510), mis täpsustab millistel tingimustel võivad raamatupidamiskspertid edaspidi müügiesindusega tegeleda, näeb artiklis 7 ette, et need tingimused

kinnitatakse kutsekohustusi reguleeriva aktiga, mille sätted kehtestatakse Conseil d'État' dekreedid vormis.

9 Seega võeti just määruse nr 45-2138 artikli 23 ja dekreedid nr 97-586 artikli 7 alusel vastu dekreet nr 2007-1387.

10 Viimati nimetatud dekreedid artikkel 1 järgi:

„Raamatupidamiskspertide kutseala esindajate suhtes kohaldatavad kutse-eesitika normid sätestatakse käesolevale dekreedile lisatud kutse-eesitika koodeksis.”

11 [...] Raamatupidamiskspertide kutse-eesitika koodeksi artikkel 1 näeb ette:

„Käesoleva koodeksi sätteid kohaldatakse raamatupidamiskspertide suhtes sõltumata nende kutsealal tegutsemise viisist ning vajadusel ka raamatupidamiskspert-praktikantide ja töötajate suhtes, keda on mainitud 19. septembri 1945. aasta määruse nr 45-2138, Raamatupidamiskspertide Kogu asutamise ja raamatupidamisksperti kvalifikatsiooni ja kutseala reguleerimise kohta, artiklites 83ter ja 83quater.”

Käesolevaid sätteid, välja arvatud neid, mis puudutavad üksnes füüsilisi isikuid, kohaldatakse ka raamatupidamiskspertiisiga tegelevate äriühingute ning haldus- ja raamatupidamisühingute suhtes.”

12 Selle koodeksi artikli 12 järgi:

„I – Artiklis 1 nimetatud isikutele on keelatud astuda mis tahes samme selleks, et pakkuda oma teenuseid kolmandatele isikutele.

Kollokviumitel, seminaridel või muudel akadeemilistel või teadusüritustel on neil lubatud osaleda siis, kui nad ei tee nendel midagi, mida võib pidada personaalsete pakkumiste tegemiseks.

II – Artiklis 1 nimetatud isikutele on lubatud müügiedendusmeetmeid võtta ainult siis, kui need annavad avalikkusele vajalikku teavet. Selleks kasutatavaid vahendeid tuleb tarvitada diskreetselt, kahjustamata kutseala sõltumatust, väärrikust ja au ning rikkumata kutse-eeskirju, mis käsitlevad ametisaladust ning lojaalsust klientide ja teiste sama kutseala esindajate suhtes.

Esitledes oma kutsetegevust kolmandatele isikutele ükskõik missugusel viisil, ei tohi artiklis 1 nimetatud isikud kasutada ühtegi väljendit, mis võib kahjustada nende ameti väärrikust või kutseala mainet.

Need ja kõik muud suhtlemisviisid on lubatud ainult tingimusel, et suhtlus on sünnis ja vaoshoitud, selles ei esine mingeid sisulisi ebatäpsusi, ei ole avalikkust eksitav ega sisalda mingeid võrdlusi.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 13 Société fiduciaire palus 28. novembril 2007 esitatud kaebuses Conseil d' tat'l t hista-da dekreeidi nr 2007-1387 osas, milles see keelab personaalsete pakkumiste tegemise. Société fiduciaire leiab, et personaalsete pakkumiste tegemise üldine ja täielik keeld, mille näeb ette raamatupidamiskspertide kutse-eeetika koodeksi artikkel 12-I, on vastuolus direktiivi 2006/123 artikliga 24 ja seab tõsiselt ohtu selle direktiivi täideviimise.

- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab eelotsusetaotlust tema lahendada olevas vaid-luses vajalikuks seetõttu, et vaidlusaluse dekreediga kehtestatud personaalsete pakku-miste tegemise keeld – kui seda tuleb pidada direktiivi 2006/123 artikliga 24 vastuolus olevaks – ohustab tõsiselt selle direktiivi täideviimist.

- 15 Nendel tingimustel otsustas Conseil d' tat menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiiviga [2006/123] sooviti keelata selles nimetatud reguleeritud kutsealade puhul kõik üldised keelud, ükskõik missugune on asjaomane  ripraktika, või sooviti jätta liikmesriikidele võimalus säilitada mõnede  ripraktikate, nagu näiteks perso-naalsete pakkumiste tegemine, üldised keelud?”

Vastuvõetavus

- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub tõlgendada direktiivi 2006/123, mille ülevõtmise tähtaeg ehk 28. detsember 2009 ei olnud eelotsusetaotluse esitamise kuupäeval ehk 4. märtsil 2009 veel möödunud.
- 17 Prantsuse valitsus ei väida küll sõnaselgelt, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu, kuid esitab vastuväiteid eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimuse asjakohasuse ning selle kohtu väljendatud hinnangu osas, mille järgi ohustab see, kui põhikohtuasjas kõne all olevaid õigusnorme käsitatakse direktiiviga 2006/123 vastuolus olevatena, tõsiselt selle direktiivi täideviimist.
- 18 Selle valitsuse sõnul on selge, et kuigi väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad liikmesriigid, kellele direktiiv on adresseeritud, hoiduma kehtestamast direktiivi ülevõtmiseks ette nähtud tähtaja jooksul õigusnorme, mis võivad direktiivis sätestatud eesmärgi saavutamist tõsiselt ohustada (18. detsembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-129/96: Inter-Environnement Wallonie, EKL 1997, lk I-7411, punkt 45; 8. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas C-14/02: ATRAL, EKL 2003, lk I-4431, punkt 58, ja 23. aprilli 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-261/07 ja C-299/07: VTB-VAB ja Galatea, EKL 2009, lk I-2949, punkt 38), ei ole seda toimunud põhikohtuasjas, kus kõnealuste siseriiklike õigusnormide rakendamine direktiivi 2006/123 ülevõtmise ajavahemikul ei põhjustanud selliseid tagajärgi, mis ühelt poolt püsiksid pärast selle ülevõtmise ajavahemiku lõppu ja teiselt poolt oleksid direktiivi eesmarke arvestades iseäranis rängad.
- 19 Selles osas olgu meenutatud, et sama kohtupraktika järgi tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul, kelle lahendada on põhikohtuasi, hinnata, kas siseriiklikud sätted, mille õiguspärasus on vaidlustatud, ohustavad tõsiselt direktiiviga taotletud tulemust. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab niisuguse hinnangu andmisel eelkõige uurima, kas vaidlusaluste sätete eesmärk on direktiivi täielik ülevõtmine, ning tegema

kindlaks, millised on direktiiviga vastuolus olevate sätete kohaldamise konkreetset tagajärjed ja nende ajaline kestus (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Inter-Environnement Wallonie, punktid 46 ja 47).

- 20 Eelotsusetaotluse vastuvõetavuse hindamisel ei tule Euroopa Kohtul kontrollida niisuguse hinnangu paikapidavust.
- 21 Väljakujunenud kohtupraktika järgi eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamist puudutav küsimus, mille siseriiklik kohus on esitanud omal vastutusel kindlaks määratud õiguslikus ja faktilises raamistikus, on igal juhul asjakohane (vt selle kohta 16. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-210/06: Cartesio, EKL 2008, lk I-9641, punkt 67; 7. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-515/08: dos Santos Palhota jt, EKL 2010, lk I-9133, punkt 20, ja 12. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-45/09: Rosenblatt, EKL 2010, lk I-9391, punkt 33).
- 22 Sellest tulenevalt on eelotsusetaotlus vastuvõetav.

Eelotsuse küsimus

- 23 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt teada, kas direktiivi 2006/123 artiklit 24 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis keelab niisuguse reguleeritud kutseala nagu raamatupidamiseksperitide kutseala esindajatel personaalsete pakkumiste tegemise.

- 24 Sissejuhatavalt olgu öeldud, et direktiivi 2006/123 artikkel 24 „Reguleeritud kutsealade kaubanduslikud teadaanded” kätkeb liikmeriikide jaoks kaht kohustust. Esiteks nõuab selle lõige 1, et liikmesriigid kõrvaldaksid kõik täielikud keelud, mis on seotud reguleeritud kutsealade kaubanduslike teadaannetega. Teiseks kohustab selle lõige 2 liikmesriike tagama, et reguleeritud kutsealade kaubanduslikud teadaanded oleksid kooskõlas ühenduse õigusaktidele vastavate kutse-eeskirjadega, mis tagavad eelkõige kutseala sõltumatuse, väärikuse ja terviklikkuse ning samuti ametisaladuse, arvestades iga kutseala eripära. Niisugused kutse-eeskirjad peavad olema mittediskrimineerivad, põhjendatud ülekaaluka üldise huviga ning proportsionaalsed.
- 25 Kontrollimaks, kas direktiivi 2006/123 artikkel 24 ja iseäranis selle lõige 1 keelab sellise personaalsete pakkumiste tegemise keelu, mille sätestavad põhikohtuasjas kõne all olevad siseriiklikud õigusnormid, tuleb mainitud sätet tõlgendades arvestada mitte üksnes tema sõnastust, vaid ka tema eesmärki ja konteksti ning kõnealuste õigusnormidega taotletavat eesmärki.
- 26 Selles osas tuleneb kõnesoleva direktiivi põhjendustest 2 ja 5, et direktiivi eesmärk on kõrvaldada takistused, mis tõkestavad liikmesriikides tegutsevate teenuseosutajate asutamisevabadust ja teenuste vaba liikumist liikmesriikide vahel, et panustada vaba ja konkurentsivõimelise siseturu loomisesse.
- 27 Kõnesoleva direktiivi artikli 24 eesmärki on täpsustatud selle põhjenduses 100, mille järgi on vaja kaotada täielikud keelud, mis on seotud reguleeritud kutsealade kaubanduslike teadaannetega ja mis üldisel viisil keelavad teatud kutseala puhul ühe või mitme kaubandusliku teadaande vormi kasutamise, näiteks igasugune reklaamikeeld ühes või mitmes meediakanalis.

- 28 Konteksti kohta, millesse direktiivi 2006/123 artikkel 24 asetub, tuleb meenutada, et see artikkel paikneb direktiivi V peatükis „Teenuste kvaliteet”. Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 31, on selle peatükiga üldiselt, ja täpsemalt artikliga 24 soovitud kaitsta tarbijate huve, edendades siseturu raames reguleeritud kutsealadel teenuste osutamise kvaliteeti.
- 29 Järelikult tuleneb nii artikli 24 eesmärgist kui ka kontekstist, millesse see asetub, et – nagu õigesti nentis ka Euroopa Komisjon – liidu seadusandja soovis mitte üksnes kaotada reguleeritud kutseala esindajatele suunatud täielikud keelud edastada mis tahes vormis kaubanduslikke teadaandeid, vaid kõrvaldada ka keelud kasutada üht või mitut (direktiivi 2006/123 artikli 4 punkti 12 mõttes) kaubandusliku teadaande vormi, sh näiteks reklaami, otseturundust või sponsorlust. Arvestades selle direktiivi põhjenduses 100 toodud näiteid, tuleb selle direktiivi artikli 24 lõikega 1 keelatud täielike keeldudena käsitada ka kutse-eeskirju, mis keelavad edastada ühe või mitme meediakanali kaudu teenuseosutajat või tema tegevust käsitlevat teavet.
- 30 Vastavalt direktiivi 2006/123 artikli 24 lõikele 2 koosmõjus selle direktiivi põhjenduse 100 teise lausega on liikmesriigid vabad nägema ette keelde reguleeritud kutsealade kaubanduslike teadaannete sisu ja edastamistingimuste kohta – kuivõrd sätestatud normid on õigustatud ja proportsionaalsed –, et tagada muu hulgas kutseala sõltumatus, väärikus ja terviklikkus ning ametisaladus, mida sellel kutsealal tegutsemine eeldab.
- 31 Selleks et välja selgitada, kas kõne all olevad siseriiklikud õigusnormid kuuluvad direktiivi artikli 24 kohaldamisalasse, tuleb kõigepealt kindlaks teha, kas personaalsete pakkumiste tegemine on selle artikli mõttes kaubanduslik teadaanne.

- 32 Direktiivi 2006/123 artikli 4 punktis 12 määratletud mõiste „kaubanduslik teadaanne” hõlmab mis tahes teadaandeid, mille eesmärk on otseselt või kaudselt edendada kaubanduse, tööstuse või käsitööstusega tegeleva või reguleeritud kutsealal tegutseva äriühingu, organisatsiooni või isiku kaupu, teenuseid või mainet. Selle mõiste alla ei kuulu siiski esiteks teave, mis võimaldab otsesest juurdepääsu äriühingu, organisatsiooni või isiku tegevusele, sealhulgas eriti domeeninime ja e-posti aadressi, ning teiseks äriühingu, organisatsiooni või isiku kaupade, teenuste või maine kohta neist sõltumatult kogutud teave, eriti juhul, kui seda ei tehta rahalise tulu saamise eesmärgil.
- 33 Nagu väidab ka Madalmaade valitsus, hõlmab kaubanduslik teadaanne seega lisaks klassikalisele reklaamile ka muid uute klientide saamisele suunatud reklaamimise ja teabeedastuse vorme.
- 34 Mis puudutab mõistet „personaalsete pakkumiste tegemine” (pr k *démarchage*), siis tuleb märkida, et selle määratlust ei sisalda direktiiv 2006/123 ega ükski muu liidu õigusakt. Lisaks võib selle mõiste ulatus varieeruda eri liikmesriikide õiguskordades.
- 35 Põhikohtuasjas kõne all oleva kutse-eesitika koodeksi artikli 12-I järgi tuleb personaalsete pakkumiste tegemiseks pidada raamatupidamiskesperdi omaalgatuslikku kontaktteerumist kolmanda isikuga, et pakkuda viimasele oma teenust.

- 36 Sellega seoses olgu öeldud, et ehkki eelotsusetaotlusest ei selgu siseriikliku õiguse mõiste „personaalsete pakkumiste tegemine” ulatus, on nii Conseil d’État kui ka kõik märkusi esitanud osapooled seisukohal, et personaalsete pakkumiste tegemine on hõlmatud direktiivi 2006/123 artikli 4 punktis 12 kasutatud mõistega „kaubanduslik teadaanne”.
- 37 Société fiduciaire’i hinnangul on personaalsete pakkumiste tegemine määratletav kui individualiseeritud kauba- või teenusepakkumine konkreetsele juriidilisele või füüsilisele isikule, ilma et viimane oleks selleks soovi avaldanud. Prantsuse valitsus on selle määratlusega nõus, pannes ette eristada kahte elementi: esiteks dünaamilist elementi ehk kontakteerumist kolmanda isikuga, kes ei ole selleks soovi avaldanud, ja teiseks sisulist elementi ehk kaubandusliku sisuga teate edastamist. Selle valitsuse arvates kujutab just teine neist elementidest kaubanduslikku teadaannet direktiivi 2006/123 mõttes.
- 38 Neist asjaoludest nähtub, et personaalsete pakkumiste tegemine on uute klientide saamisele suunatud kaubandusliku teadaande vorm. Nagu väidab komisjon, hõlmab personaalsete pakkumiste tegemine isiklikku kontakti teenuseosutaja ja potentsiaalse kliendi vahel, et tutvustada viimasele teenusepakkumist. Sellest tulenevalt võib selle määratleda kui otseturundamise. Järelikult on personaalsete pakkumiste tegemine hõlmatud mõistega „kaubanduslik teadaanne” direktiivi 2006/123 artikli 4 punkti 12 ja artikli 24 tähenduses.
- 39 Järgnevalt tõusetub küsimus, kas personaalsete pakkumiste tegemise keeldu saab käsitada täieliku kaubanduslike teadaannete keeluna direktiivi artikli 24 lõike 1 mõttes.

- 40 Põhikohtuasjas kõne all oleva kutse-eesrika koodeksi artiklist 12-I ja Raamatupidamiskeskuste Kogu Ülemkoja (Conseil supérieur de l'ordre des experts-comptables) vastuvõetud dokumendist „Kommunikatsioonivahendite näitlikud suunised” (Grille indicative des outils de communication), mis on lisatud Prantsuse valitsuse märkustele, nähtub, et selle sätte järgi peavad raamatupidamiskeskste kutseala esindajad hoiduma isiklikust omaalgatuslikust kontaktist, mida saab käsitada klientuuri värbamise või konkreetse kaubandusliku teenusepakkumisena.
- 41 Olgu tõdetud, et personaalsete pakkumiste tegemise keelule, sellisena nagu see on ette nähtud kõnesolevas artiklis 12-I, on antud lai tähendus, st et see keelab personaalsete pakkumiste tegemise sõltumata selle vormist, sisust või kasutatud vahenditest. Nii hõlmab see keeld kõiki kommunikatsioonivahendeid, mis võimaldavad niisuguses vormis kaubandusliku teadaande edastamist.
- 42 Sellest tuleneb, et niisugust keeldu tuleb käsitada kaubanduslike teadaannete täieliku keeluna, mis ei ole direktiivi 2006/123 artikli 24 lõike 1 järgi lubatud.
- 43 Esitatud järeldus on kooskõlas direktiivi eesmärgiga, milleks on – nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 26 meenutatud – kõrvaldada takistused, mis tõkestavad teenuste vaba liikumist liikmesriikide vahel. Liikmesriigi õigusnormid, mis keelavad raamatupidamiskeskstetel mis tahes vormis personaalsete pakkumiste tegemise, avaldavad mõju eelkõige teistest liikmesriikidest pärit kutseala esindajatele, võttes neilt tõhusa vahendi asjaomase liikmesriigi turule sisenemiseks. Niisugune keeld kujutab endast seega piiriüleste teenuste vaba osutamise piirangut (vt analoogia alusel 10. mai 1995. aasta otsus kohtuasjas C-384/93: Alpine Investments, EKL 1995, lk I-1141, punktid 28 ja 38).

- 44 Prantsuse valitsus väidab, et personaalsete pakkumiste tegemine ohustab kõnesoleva kutseala esindajate sõltumatust. See valitsus leiab, et kuna raamatupidamiseks pert vastutab äriühingute ja asutuste raamatupidamise kontrollimise eest, olemata viimastega töölepingulises suhtes, ning raamatupidamisaruannete nõuetekohasuse ja õigsuse kinnitamise eest, on hädavajalik, et vastavat kutseala esindajat ei kahtlustataks mingisuguses oma klientidele osutatavas vastutulelikkuses. Kontakteerudes asjaoomase äriühingu või asutuse juhiga, riskib raamatupidamiseks pert muuta selle suhte iseloomu, mis tal tavaliselt kliendiga olema peab, kahjustades nii oma sõltumatust.
- 45 Sellest hoolimata, nagu on tõdetud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 42, keelab põhikohtuasjas kõne all olev õigusnorm täielikult ühe kaubanduslike teadaannete vormi ja kuulub seega direktiivi 2006/123 artikli 24 lõike 1 kohaldamisalasse. Seega on see õigusnorm mainitud direktiiviga vastuolus ega ole õigustatav direktiivi 2006/123 artikli 24 lõike 2 alusel, isegi kui see on mittediskrimineeriv, põhjendatud ülekaaluka üldise huviga ning proportsionaalne.
- 46 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2006/123 artikli 24 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis keelab niisuguse reguleeritud kutseala nagu raamatupidamiseks pertide kutseala esindajatel personaalsete pakkumiste tegemise.

Kohtukulud

- 47 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artikli 24 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis keelab niisuguse reguleeritud kutseala esindajatel nagu raamatupidamiskspertide kutseala personaalsete pakkumiste tegemise.

Allkirjad